

Federatie voor Begrafenisinstellingen zonder winstoogmerk

Nieuwsbrief FKB

Het verhaal van de drie vlammen.

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van de FKB. De FKB wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen.

Info: <http://www.f-k-b.nl>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen?
Aanmelden via www.f-k-b.nl

Secretariaat van de FKB
mw. G.W. Nijland-Wevers
Telefoon: 0546-577981
E-mail: secretaris@f-k-b.nl

Heeft u informatie die geschikt is voor deze Nieuwsbrief?

Mail die dan naar:
secretaris@f-k-b.nl

Er liepen eens drie vlammen op straat.

Ze hadden al een hele weg gelopen en waren bijna opgebrand. Ze vonden zichzelf maar armetierige vlammetjes. Ze waren druk met elkaar in gesprek hoe ze weer zouden kunnen opvlammen.

De eerste vlam wilde graag voor iedereen schitteren. Toen hij dan ook in de buurt van een bos kwam, bedacht hij zich geen moment en zette het hele bos in brand. Dat zou in elk geval indruk op de mensen maken. Maar de vlam had zichzelf niet meer in de hand en binnen de kortste keren was het hele bos opgebrand. De brandweer moest komen om aan de laatste brandjes een einde te maken. De vlam had alleen maar een bende aangericht en het hele bos verwoest. Hij werd gelukkig dan ook snel vergeten.

Hoofdschuddend liepen de twee andere vlammen door.

Op een gegeven moment kwamen de vlammen bij de zee. Eén van de vlammen werd een beetje boos op het water dat daar zo zelfgenoegzaam en rustig lag te golven. De vlam wilde het water wel eens een lesje leren om wat meer in vuur en vlam te staan, zodat het meer op een vuurzee zou lijken. Met een grote heldhaftige sprong dook de vlam in het water. Maar hoe de vlam ook zijn best deed, het water wilde met geen mogelijkheid branden. De vlam ging dan ook met een grote sissert uit. Niemand merkte hem op, dus hij kon ook niet worden vergeten. De derde vlam tenslotte vond langs de weg een armzalig stompje kaars. Ze werden vrienden en besloten samen te gaan werken. Als een lopend vuurtje gingen ze op weg om andere kaarsen aan te steken. En ook al waren ze allebei klein, ze gaven veel licht en warmte. en in het donker wezen ze iedereen de weg.

Hoewel de kaars en de vlam op een gegeven moment waren opgebrand, ging het vuur door.

En al diegenen die tegenwoordig de kleine lichtjes zien, vergeten niet waar eens de oorsprong lag.

Verhaal bij het Pinksterverhaal.

Bron onbekend.

Ik wens u veel leesplezier.

FKB

een levende vereniging
rondom de dood

In deze nieuwsbrief o.a.

- * Corona vraagt om maatregelen tijdens een uitvaart
- * Een laatste groet vanuit de auto
- * Op Stille Zaterdag werd ze niet meer wakker
- * Overleden in tijden van corona en dan...
- * Met drones naar de begraafplaats

Zou er dan toch wat lucht gaan komen?

Het is nog niet anders en blijft een bizarre tijd. Dacht in het begin nog dat als kans te kunnen grijpen om allerlei toch ontstane achterstanden wat weg te werken. Maar in de praktijk komt het er niet echt van. Hoewel anders dan anders dienen zich toch iedere keer weer dingen aan die er toe leiden dat andere dingen naar achteren schuiven. Een deadline zorgt dan er voor dat het net op tijd toch af komt.

Er gebeuren ook wel bijzondere en fijne dingen. Een stichting zet een actie op touw in de gemeenschap voor het sponsoren van "een bloemetje" en daar komt veel respons op. De stichting vraagt of ook wij, als Leger des Heils, adressen hebben van eenzamen, ouderen, zieken en dat hebben wij wel. Ook was er de vraag of wij dan ook vrijwilligers hebben die dan dat "bloemetje" kunnen gaan bezorgen. Zij zorgen dan dat wij de "bloemetjes" krijgen. Nou, vrijwilligers waren er wel. En aldus weer een ruime halve dag onder de pannen want "offerde" me zelf op om de wat verder gelegen adressen te doen. Fijn om, op afstand, even een babbeltje te maken met de mensen. Zij vonden het prachtig! En voor mij, en zo reageerden alle vrijwilligers, gewoon fijn om te doen!

Heel veel toch achter de pc, of zoals vanmorgen een uur video-conferentie met 10 collegabestuurders van dus 9 andere gemeenschapshuizen in de Gemeente. Was even wennen voor velen van hen! Vanavond ook weer anders dan anders. Geen muziekrepititie want we moeten nog even de voorschriften en onderzoeken afwachten. Maar, wij gaan met 8 muzikanten gewoon de straat op. Naar enkele adressen en daar wat melodien blazen voor de mensen, en wellicht de hele gemeenschap. Bij een adres gaan we bijvoorbeeld gewoon op de galerij staan en aldus kunnen vier flats van 10-hoog meegenieten. En ook wij genieten daarvan.

Mijn gedachtecronkel?

Er van uit gaande dat geen bericht goed bericht is en iedereen nog, redelijk, gezond....

Zo zie ik al de bestuurders van de verenigingen bezig zijn met het reilend en zeilend houdend van hun vereniging. Voor de ene vereniging vast heel hectisch en voor de andere wellicht heel rustig.

Fijn dat allen zich zo blijven inzetten!

Meer samen, samen meer!

(J.J. den Hollander – Voorzitter FKB – Illikhoven, 27 mei 2020).

Hardenberg**Corona en uitvaarten, hoe dan?**

Corona raakt ons allemaal en dat is verdrietig genoeg, maar hoe zit het eigenlijk met een uitvaart van iemand die is overleden aan Corona?? “In de uitvaartbranche worden uiteraard ook de RIVM-richtlijnen gevolgd. Zij staan in nauw contact met de Landelijke vereniging voor Crematorium (LVC) en de BGNU, branchevereniging voor uitvaartondernemers”. Aan het woord is Birgit Rusken, manager en mede-eigenaar van Crematorium De Larijs in Hardenberg.

“Concreet betekent dit dat wij alleen nog maar plechtigheden mogen organiseren tot dertig personen en er is geen mogelijkheid meer voor een koffietafel of andere vorm van nazit.”

In het uitvaartcentrum is de aula kleiner gemaakt, zodat er een intiemere sfeer is, maar de gasten kunnen nog steeds 1,5 meter uit elkaar zitten. Wanneer een familie getroffen is door corona, is de kans reëel dat ook de directe gezinsleden besmet zijn met (of drager zijn van) het virus. In dat geval dragen wij ook beschermende middelen. Ook wanneer mensen meegaan naar de afscheidsruimte (daar waar de oven is), wordt er gepaste afstand gehouden. De ovenisten in het crematorium lopen geen gevaar rondom een overleden persoon aan corona. Dit komt omdat de overledene pas na minimaal 36 uur (en maximaal 6 werkdagen) in de crematieruimte komt. De crematie mag niet eerder plaatsvinden volgens de Wet op de lijkbezorging. Daar komt bij dat de kist in de crematieruimte gesloten blijft.

Ook na de crematie is er geen dreiging meer voor besmetting, want met 900 graden Celsius is alles vergaan”, legt Rusken uit.

Creativiteit

“Het is opvallend hoe creatief de uitvaartleiders en de nabestaanden zijn. Er wordt in mogelijkheden gedacht en niet in beperkingen en daar hebben wij erg veel respect voor. Als mensen van over-ver komen wordt er gebruikt gemaakt van ‘snack to go’ een meeneemtasje met een pakje drinken, broodje, krentenbol, fruit en/of mini reep chocola. Dit is omdat er geen gebruik meer gemaakt wordt van de catering. Ook is er de mogelijkheid voor videostreaming, zodat de mensen thuis de plechtigheid kunnen volgen. Iedereen spant zich in om er een respectvolle plechtigheid van te maken, want elk mens verdient een waardig afscheid”, besluit Rusken.

Bron: De Toren, 21-04-2020, Sjaak.

Op Stille Zaterdag werd ze niet meer wakker

In het weekend van Pasen overleed mijn schoonmoeder. Ze was 83, fit en gezond. Op Goede Vrijdag ging ze slapen en op Stille Zaterdag werd ze niet meer wakker. Waaraan ze precies is overleden zullen we nooit weten.

De angst van “nu komt het wel heel dichtbij” is vaak van het gezicht van mensen af te lezen als ik vertel dat mijn schoonmoeder is overleden, evenals de opluchting vlak daarna als ik er aan toe voeg dat het niet door corona kwam. Mensen lijken het geruststellend te vinden om te horen dat ze niet door het virus is gestorven. Voor de familie maakt het niet veel uit. Het verdriet is er niet minder om.

“De begrafenisondernemer en de dominee kwamen niet aan huis om de begrafenis door te spreken en er was geen condoleance.”

Toch bepaalde het coronavirus de toon en het tempo de afgelopen week. Pas negen dagen na haar dood kon ze worden begraven. Eerder was er geen plek in het uitvaartcentrum. Niet alleen omdat er meer uitvaarten zijn, maar ook omdat er maar één zaal beschikbaar is waar meer dan tien mensen in passen en tegelijkertijd de anderhalve meter afstand kan worden gewaarborgd.

De begrafenisondernemer en de dominee kwamen niet aan huis om de begrafenis door te spreken en er was geen condoleance. Mijn schoonzusje moest ervoor tekenen dat er niet meer dan 30 mensen zouden komen en dat degenen die kwamen niet verkouden of griepig mochten zijn. Uit vrees te worden weggestuurd op de begrafenis van zijn eigen moeder slikte mijn vriend voor de zekerheid hooikoortsmedicijnen.

“Je kan niet met zes man een kist dragen en op anderhalve meter afstand van elkaar blijven.”

De grenzen van de anderhalve-meter-maatschappij werden ook snel duidelijk. Je kan niet jouw alleenstaande schoonzus die haar moeder heeft verloren troosten zonder een arm om haar heen te slaan. Evenmin kun je met zes man een kist dragen en op anderhalve meter afstand van elkaar blijven. Het waren uitzonderingen op een regel die verder zoveel mogelijk werd nageleefd.

Mijn schoonmoeder hield van reuring en had een uitgebreide kennissenkring. Het was moeilijk om te kiezen welke 30 mensen uitgenodigd zouden worden voor haar begrafenis. De dominee en de begrafenisondernemer telden ook mee en we wisten niet of het de oudere kennissen en familieleden wel zou lukken om de uitvaart via een livestream te bekijken.

Uiteindelijk kwamen er zo’n 20 mensen: het risico om besmet te worden was voor veel mensen te groot. Ongeveer evenveel mensen volgden de bijeenkomst vanuit huis en het was goed om te horen dat mensen het fijn vonden om zo toch bij het afscheid te kunnen zijn.

“Geluidsboxen versterkten het Onze Vader omdat ook hier mensen uit elkaar moesten staan.”

Het was raar om de aanwezige familieleden geen hand of zoen te kunnen geven. Anderhalve meter voelde als veel meer. In de aula waar normaal een paar honderd bezoekers in kunnen, stonden de stoelen nu ver uit

elkaar. Gezinsleden mochten wel naast elkaar zitten, zodat je als eilandjes in een zee van ruimte zat.

Na de herdenkingsbijeenkomst liepen we naar het graf waar geluidsboxen het Onze Vader van de dominee versterkten omdat ook hier mensen uit elkaar moesten staan. Er was naderhand geen koffie of cake en dus ook geen moment om na te praten of om spontane herinneringen op te halen.

“We doen dit nog een keer over”, zei mijn vriend tegen zijn neef en nicht die meehielpen de kist te dragen.

Dat miste ik van alles het meeste: het niet kunnen delen van emoties en verhalen. Niet samen een kring kunnen vormen met de nieuwsgierige tante, de zachtmoedige vriendin of de kritische zwager. “We doen dit nog een keer over”, zei mijn vriend tegen zijn neef en nicht die meehielpen de kist te dragen. En natuurlijk bedoelde hij niet de begrafenis, maar het samenkomen en herdenken.

Iedereen vertrok met z'n eigen gedachten. Op de parkeerplaats van de begraafplaats dronken een oom en tante van in de zeventig koffie uit een thermoskan voordat ze weer aan de lange autorit naar huis zouden beginnen.

Bron: RTL Nieuws, Susanne Uilenbroek, 22-04-2020, Sjaak.

Definitieve tekst CAO uitvaartbranche gepubliceerd

De nieuwe CAO voor de uitvaartbranche is gepubliceerd. De nieuwe Collectieve arbeidsovereenkomst Uitvaartbranche is geldig van 1 januari 2020 tot 1 maart 2022.

De hele CAO is op te vragen bij het secretariaat en komt ook via site beschikbaar.

18-05-2020, Sjaak.

Corona vraagt om maatregelen tijdens een uitvaart

Beeld: Omroep Gelderland

NIJMEGEN - Meer uitvaarten, met minder mensen: ook de uitvaartbranche moet zich aanpassen aan de coronacrisis. Voor de studentendragers van Axios uit Nijmegen betekent het een nieuwe, voorzichtige manier van werken. Want hoe houd je anderhalve meter afstand als je een kist met een overledene begeleidt? De studenten nemen zo veel mogelijk voorzorgsmaatregelen.

‘We merken dat we het drukker hebben. Ik denk dat we de helft meer uitvaarten hebben.’ Iris van Rossum coördineert de studenten van Axios Draggers in Nijmegen. ‘Wij ondersteunen uitvaartverzorgers bij hun werk. We plaatsen de kist vanuit de auto op de baar, begeleiden de kist bijvoorbeeld in de kerk of op de begraafplaats, en we plaatsen de kist op het graf.’ Bovendien schieten de dragers bij waar nodig.

Maximaal 30 personen

Maar nu zijn de werkzaamheden toch anders, merkt ook drager Paul Hanssen. ‘Het belangrijkste verschil is natuurlijk het aantal mensen op een uitvaart. Wij zijn uitvaarten gewend waar meer dan 100 mensen op af komen, nu is 30 echt het maximum. Dat geeft een heel andere sfeer, en maakt ook dat wij meer betrokken zijn bij de uitvaart zelf.’

Van Rossum vult hem aan: ‘Ik merk dat veel families het toch moeilijk hebben, dat ze geen afscheid kunnen

nemen op de manier zoals ze zouden willen. Sommigen houden nu een kleine dienst, en willen later een groot afscheid met veel meer genodigden plannen.'

De dragers moeten zelf ook hun werkzaamheden aanpassen. 'We wachten nu de dienst buiten af. Op die manier zijn we maar heel kort in een aula of een kerk, en tellen we niet overal mee bij de 30 personen', legt Van Rossum uit. 'En we werken in vaste teams: normaal gesproken kijk ik wie er beschikbaar is, en stel ik daar een team van samen. Nu werken steeds dezelfde vier personen met elkaar, zodat bij één besmetting niet gelijk alle dragers besmet zijn.'

Dubbele handschoenen

Om besmettingen te voorkomen, nemen de dragers nog meer maatregelen. 'Normaal gesproken zouden we met z'n vieren werken tijdens een begrafenis', legt Hanssen uit. 'Nu zijn we met z'n vieren. Dan kunnen we onderling ook meer afstand houden. En zodra een overledene in verband wordt gebracht met corona, trekken we dubbele handschoenen aan: plastic handschoenen onder onze stoffen handschoenen. De plastic handschoenen gooien we weg, de gewone handschoenen stoppen we in een plastic zak en laten we daar twee weken inzitten. Op die manier hopen we het virus tegen te gaan.'

De dragers merken dat hun werk gewaardeerd wordt. 'We kregen ook voor de crisis al vaak te horen dat we eervol werk doen', legt Van Rossum uit. 'En ook nu zijn ze blij dat jonge dragers de overledene begeleiden. Het is fijn om zo een familie te kunnen begeleiden bij het laatste stapje, door de overledene op een respectvolle manier te begeleiden.'

'Bron: Omroep Gelderland, 21-04-2020, Sjaak.

Een laatste groet vanuit de auto, drive-thru uitvaart op begraafplaats Zuiderhof in Hilversum

De familie zit op de stoep.

HILVERSUM

Een uitvaart met grote groepen mensen is gezien de coronamaatregelen geen optie. Maar daar is op begraafplaats Zuiderhof in Hilversum nu een nieuwe oplossing voor gevonden. Een drive-thru uitvaart waarbij een laatste groet gegeven wordt vanuit de auto.

De familie neemt met de kist plaats op de stoep. Andere nabestaanden, vrienden en kennissen kunnen dan met hun auto langsrijden voor condoleances of een laatste groet. Ook aan de bloemen is gedacht: Met een visnet worden de bosjes opgehaald, om dezen rond de kist te leggen.

Afgelopen donderdag vond de eerste drive-thru uitvaart plaats. Er kwamen zo'n honderd auto's langs om de 81-jarige Bep de Bruin uit Hilversum een laatste groet te brengen. „Het was indrukwekkend”, vertelt uitvaartbegeleider Esther Sprey. „Mensen kwamen van ver om nog even langs de kist te rijden en zo de familie hun steun te betuigen. Velen hielden het niet droog.”

Een woordvoester van de Uitvaartstichting verwacht dat dit niet de laatste keer was. „Ik denk dat we vaker blijven doen. Misschien zelfs ook wel na de maatregelen. Voor groepen van pakweg 300 man hebben

wij nu geen ruimte, maar op deze manier kan dat toch”, legt zij uit.

De Uitvaartstichting besloot al eerder om livestreams aan te bieden van uitvaarten, waardoor betrokkenen vanuit huis mee kunnen kijken. Ook worden koffie en cake in een papieren tasje aangeboden om zo in de auto op te kunnen eten.

Bron: Gooi en Eemlander, 25-05-2020, Sjaak.

Met een visnet worden de bloemen binnengehaald.

Richtlijnen / handreiking catering uitvaarten

Het bestuursteam coronavirus voor de uitvaartbranche heeft richtlijnen opgesteld voor met name de catering en het toiletbezoek bij uitvaarten. Het bestuursteam heeft dit gedaan naar aanleiding van de versoepeling van de coronamaatregelen die op 19 mei zijn aangekondigd door premier Mark Rutte en minister Hugo de Jonge.

Deze richtlijnen zijn op maandag 25 mei door ons secretariaat verzonden naar de secretariaten van alle verenigingen.

Uitvaartcentra worstelen met regels rouwbezoek: 'Het is schrijnend'

Als een dierbare overlijdt in deze coronatijd, mogen er nog maar 30 personen naar de uitvaart komen. Dat weten veel mensen. Tegelijkertijd heerst er veel onduidelijkheid over het bezoek aan een overledene in een opbaarkamer, waar familie en vrienden alsnog afscheid kunnen nemen in de dagen voorafgaand aan de begrafenis of crematie.

Zo is er het voorbeeld van een man uit Vries die zijn overleden vrouw wilde bezoeken. Hij mocht dat niet samen met zijn twee volwassen kinderen doen. "Het crematorium hanteert strikte regels: er mogen maar twee mensen in de opbaarkamer. We rijden er in één auto naartoe. Dat is toch krom?", laat de weduwnaar weten.

'Wij volgen voorschriften RIVM'

Ook Rouwcentrum De Boskamp in Assen hanteert de regel dat niet meer dan twee mensen tegelijkertijd in de opbaarkamer mogen zijn. "Het is verdrietig en schrijnend, maar wij volgen de voorschriften van RIVM", zegt Theo de Natris van De Boskamp. Het rouwcentrum heeft vijftien opbaarkamers. "Wij moeten de anderhalve meter afstand kunnen waarborgen. En dat lukt niet als we meer dan twee mensen toelaten. Dan wordt het in ons centrum te druk."

'Ik krijg het niet over mijn hart'

Piet Hunse van Uitvaartcentrum Beilen strijkt regelmatig zijn hand over het hart. "Ik weet wat de regels zijn,

maar ik ga echt niet als een agent bij de deur staan om te controleren. Als het om een gezin gaat, dan krijg ik het niet over mijn hart de rest buiten te laten staan.” Hunse weet dat er onderlinge verschillen zijn in het toepassen van de voorschriften van het RIVM. “Het is een groot grijs gebied.”

Ook Jeanet Nijwening van Memento Mori in Zuidwolde kent de voorschriften van het RIVM. “Wij hebben het geluk dat we een grote ruimte hebben. Als er bezoek wil komen, zetten we de overledene in een grote ruimte zodat familie erbij kan, uiteraard op de gepaste afstand van anderhalve meter. Zo kunnen gezinnen toch bij elkaar zijn.”

“Weet je, ik hanteer voor mezelf de regel: als ze gebruik maken van hetzelfde toilet mogen ze bij elkaar zijn”, aldus Nijwening.

‘Het beste ervan maken’

“Onze branche vergt maatwerk”, legt Antoinette Rutgers uit. Rutgers werkt bij het crematorium Ommeland en Stad in Eelderwolde. “Elke situatie is anders, maar in deze bijzondere coronatijd scheppen strikte regels wel duidelijkheid. Daarnaast merken wij dat iedereen weet wat wel en niet mag in deze situatie; mensen passen zich aan. Het blijft ingewikkeld en beperkt, maar we proberen er samen met de familie er het beste van te maken. Wij richten ons op wat wel kan om zo goed mogelijk aan wensen tegemoet te komen.”

Bron: RTV Drenthe, 30-04-2020, Sjaak.

Uitvaart in tijden van corona: met drones naar de begraafplaats en straatdiensten

OOSTERBEEK/ WAGENINGEN - Maximaal dertig aanwezigen, anderhalve meter afstand: het werk van uitvaartleider Rutger Stroink staat volledig op zijn kop door de coronacrisis. „Iets van deze omvang, dat is voor het laatst in de oorlog geweest denk ik.”

Rutger Stroink (40) is in de twintig jaar dat hij als uitvaartleider bij Mijnhart Uitvaartverzorging in Oosterbeek werkt wel wat gewend. Maar sinds de coronacrisis ziet zijn werk er totaal anders uit. Tot 1 juli mogen er bijvoorbeeld maximaal dertig man bij een begrafenis aanwezig zijn, inclusief personeel.

Het is natuurlijk verschrikkelijk, maar we hoeven tante nu niet uit te nodigen

Wie verkoudheidsverschijnselen vertoont, kan bovendien niet bij een uitvaart aanwezig zijn. Het levert soms moeilijke momenten op. Toch wil Stroink vooral een pleidooi voor optimisme houden. „We hebben de afgelopen periode ook heel mooie dingen meegemaakt.”

Neem bijvoorbeeld het feit dat uitvaarten alleen nog in kleine kring mogen plaatsvinden. Veel mensen vinden dat juist prettig, zegt Stroink. „Mensen ervaren het als heel puur en intiem.” Soms komt er zelfs wat

humor bij kijken. „Bijvoorbeeld als mensen zeggen: het is natuurlijk verschrikkelijk, maar we hoeven tante nu niet uit te nodigen.”

Tegelijkertijd zijn er ook schrijnende situaties. „Pas overleed de partner van een ouder persoon. Haar kinderen waren in het buitenland. Die konden niet komen.” Bovendien wordt nu zoveel mogelijk telefonisch afgehandeld. Vraag één: waaraan is de persoon overleden, vraag twee: zijn er mensen in de familie met griepverschijnselen?

Stroink: „Mensen krijgen dat gelijk allemaal op hun bord, terwijl iemand net twee uur overleden is.” Had een overledene corona, dan halen de medewerkers die op in beschermende pakken. Wel kunnen coronapatiënten nog gewoon opgebaard worden, ook thuis. Het prepareren gebeurt in het uitvaartcentrum.

Handschoenen en een mondkapje

Stroink: „Ik vond dat in het begin best moeilijk. Als ik de kist weer naar huis breng draag ik handschoenen en een mondkapje. Dat voelt heel onnatuurlijk.” Wat hij ook lastig vindt: de afstandelijkheid. „Mensen komen binnen en je zegt: daar kunt u de jas ophangen, en uw vader of moeder ligt daar.”

Stroink probeert met alle beperkingen mensen zo goed mogelijk te begeleiden. „Uitvaarten worden nu meer dan voorheen gefotografeerd en gefilmd”, vertelt hij. „We kunnen met drones ook de tocht naar de begraafplaats filmen, en diensten indien gewenst live streamen.”

Iedereen in de voortuin

Ook rijdt hij vaker specifieke routes naar de begraafplaats. „Langs dierbare plekken, door de buurt heen”, licht Stroink toe. „Mensen die niet naar de begrafenis kunnen komen nemen dan op die manier afscheid. Het is al gebeurd dat de hele straat bij de voordeur stond.” Een keer werd er zelfs een korte dienst in de straat gehouden.

Stroink: „Iedereen stond in de voortuin, er was een keyboard, en een toespraak. Dat was heel indrukwekkend.” Nabestaanden komen zelf regelmatig met creatieve ideeën, vertelt hij. „Soms worden er foto's gestuurd die om de kist gezet worden, zo van: zij waren er normaal gesproken geweest.”

Toch is de sfeer wel anders, zegt Stroink. Gelaten. Dat na een begrafenis of crematie bezoekers direct naar huis moeten, helpt daar niet bij. „Mensen doen altijd een beetje schamper over het bekende kopje koffie en plakje cake. Maar nu het er niet is, denk je ineens: goh, wat belangrijk is dat eigenlijk.”

Bron: De Gelderlander, 10-05-2020, Sjaak.

Overleden in tijden van corona en dan...

Corona raakt ons allemaal en dat is verdrietig genoeg, maar hoe zit het eigenlijk met een uitvaart van iemand in coronatijd en iemand die is overleden aan Corona? In de uitvaartbranche worden uiteraard ook de RIVM-richtlijnen gevolgd. Aan het woord is Ina van Dusschoten van Uitvaart La Balise uit Hardenberg en Karin Oude Avenhuis & John Wigger van PUUR Uitvaart uit Ootmarsum.

De grootste verandering bij een traditionele uitvaart is, dat er bij een afscheidsdienst 30 personen aanwezig mogen zijn op een afscheidslocatie welke daarvoor geschikt is qua oppervlakte.

“Als ik zie dat Uitvaartcentrum De Larijs in Hardenberg een creatieve oplossing heeft gevonden door zo met de meubels te schuiven dat er dertig personen kunnen plaatsnemen waarbij tussen twee stoeltjes anderhalve meter ruimte is gecreëerd, dan is dat toch een prachtige oplossing. Deze setting straalt juist de intimiteit uit, waar familieleden zo naar verlangen. Intimiteit, troost, kracht en bemoediging. Dat hebben ze nodig op hun pad van rouw. Met daarnaast onze kracht en creativiteit. Zo hebben we ook al een dienst buiten gehad, voor de aula van het dorp. De familieleden stond twee aan twee in een kring. Een oom nam het woord. De zon scheen, timmerlui verderop hielden spontaan op met timmeren. Buurtkinderen lagen op

hun trampoline mee te luisteren. De vogeltjes floten. Het was puur, spontaan en hartverwarmend. In een andere situatie had een gezin via de rouwkaart familieleden, burens en vrienden opgeroepen om langs een uitgezette route een erehaag te vormen. De overledene werd begeleid door een colonne met motorrijders. Ikzelf reed ook mee op de motor. De betrokkenen stonden overal verspreid langs de kant van de weg. Met hun hand op hun hart. Van hart tot hart. Hoe krachtig wil je het hebben? Dat zijn juist de kippenvel momenten; ver uit elkaar maar nog nooit zo direct in het hart”, aldus Ina.

Gaat gewoon anders

Als iemand op dit moment komt te overlijden moet ook een uitvaartverzorgster anders te werk. “Ik en mijn collega John Wigger gaan nog gewoon persoonlijk bij de nabestaanden langs. Wij vinden dit contact te belangrijk en essentieel om tot een passend afscheid te komen. Uiteraard nemen wij daar wel de 1,5 meter in acht en voeren wij het gesprek met maximaal drie nabestaanden. Dit omdat je dan die 1,5 meter in acht kunt nemen”, vertelt Karin Oude Avenhuis van PUUR Uitvaart. “Voor mij was de meest rare en ook erg emotionele situatie dat de familie buiten achter het glas stond om toe te kijken hoe wij moeder verzorgden. Dit wordt namelijk momenteel niet gedaan in aanwezigheid van familie. Je ziet het verlangen van de nabestaanden om dit nog één laatste keer voor de overledene te doen, iemand nog één keer aan te raken en ook de realiteit te voelen dat iemand overleden is”.

“We doen nu alles via telefoon, whatsapp en mailverkeer. Via deze communicatiemogelijkheden kunnen families keuzes maken voor wat betreft een kist of opbaarplateau met wade; kom ik aan de gegevens voor de aangifte van overlijden; krijg ik door wat de wensen van de overledene waren et cetera. Geeft de familie aan dat zij mij willen zien, dan kan dat ook. Het regelgesprek voer ik dan met één à twee personen die niet hoesten/niezen en koortsvrij zijn én waarbij we 1,5 meter afstand in acht nemen. Tijdens dat gesprek draag ik handschoenen en ik heb nu een plexiglasvenster”, laat Ina weten.

Afscheid anders dan verwacht

Voor de nabestaanden is het afscheid anders in coronatijd. “‘Voortbestaanden’ die voor mij kiezen zijn veelal hele zelfstandige, eigenzinnige, beetje rebelse mensen die heel goed kunnen relativeren. Ondanks de emoties na het verlies van hun dierbare, weten zij verstandelijk heel goed wat er niet kan in verband met de corona beperkingen. Als baken en navigator hoef ik hen alleen maar te wijzen op wat wél kan qua mogelijkheden. Dit is per familie en omstandigheden heel divers, maar telkens passend”, vertelt Ina.

“Families kunnen nog steeds op normale wijze afscheid nemen van hun overleden dierbare. Thuis opbaringen zijn nog steeds mogelijk ook als iemand aan de gevolgen van corona is overleden. Wij zien echter wel dat mensen daar angst voor hebben en toch het zekere voor het onzekere willen nemen en dan de kist bijvoorbeeld eerder te sluiten of de overledene op te baren in een aula of rouwcentrum”, aldus Karin en John.

Overledene met coronavirus

Wanneer een familie getroffen is door corona, is de kans reëel dat ook de directe gezinsleden besmet zijn met (of drager zijn van) het virus. Het verzorgingsteam neemt uiteraard de nodige bescherming in acht. Bij het verlaten van de auto, dragen zij handschoenen en een mondkapje. Voordat de daadwerkelijke verzorging van de overledene plaatsvindt nemen de medewerkers extra veiligheidsmaatregelen zoals het dragen van een schort. Daarbij mogen een paar extra handschoenen en een veiligheidsbril niet ontbreken. Na het overlijden is de overledene niet meer besmettelijk. Het zijn juist de levenden die bij een eventuele besmet-

ting het virus kunnen overdragen.

“Op de meeste plekken waar iemand aan corona overlijdt moet je de overledene binnen 1,5 uur ophalen. We verzorgen dan zonder familie en wijzelf zijn dan als ‘maanmannetjes’ ingepakt en beschermd. Het liefst koelen wij dan de overledene in een geconditioneerde ruimte voor 24 uur. Daarna wordt de overledene overgebracht naar de plek van opbaring”, vertelt Karin.

Drive-trough

Uitvaart La Balise kan een uitvaartdrive-trough regelen. Nabestaanden die meer familie, vrienden en kennissen een gelegenheid willen bieden om afscheid te nemen kunnen de uitvaartdrive-trough gebruiken. De familie kan mensen uitnodigen om op een bepaald tijdstip langs het uitvaartcentrum, aula, huisadres, of andere locatie te rijden. Uitvaart La Balise zal ervoor zorgdragen dat de overledene wordt opgesteld op deze locatie. De bloemen en aanwezige voortbestaande(n) om hun dierbare, eventueel begeleid door de klanken van de favoriete muziek van de overledene. Mocht het afscheid in de avond zijn, dan kunnen er ook fakkels worden aangestoken voor een serene sfeer. Zo kunnen belangstellenden voorlangs komen rijden in hun auto, even stilstaan bij de overledene voor een laatste groet en steunbetuiging en vervolgens weer doorrijden. De uitvaartdrive-trough is een samenkomst waarbij het verspreiden van het coronavirus niet aan de orde is en die zodoende is toegestaan. “Zo wordt een verdrietige gebeurtenis, het laatste afscheid, hopelijk toch iets om met een goed gevoel en heel veel liefde op terug te kijken”.

Goed laten voorlichten

Als men te maken krijgt met een overlijden met corona of zonder in deze coronatijd laat u dan goed voorlichten door de uitvaartondernemer hoe hij/zij te werk gaat. Op de site van het RIVM staat duidelijk beschreven wat de wettelijke regels zijn. “Laat u dus niet wijsmaken dat overledenen drie dagen in de koeling moeten Dat is dus niet waar”, vertellen Karin en John.

Voor meer informatie en overige informatie kunt u vinden op de site van het RIVM. www.rivm.nl.

Bron: De Toren, 22-04-2020, Sjaak.

Uw FKB-samenwerkingspartner

Twenthe is

- meer dan 75 jaar een zelfstandige/solvabele uitvaartverzekeraar
- samenwerkingspartner van meer dan 200 uitvaartverenigingen
- specialist in uitvaartverzekeringen (geen andere verzekeringen)
- een no-nonsense organisatie, korte lijnen/persoonlijk contact

Meer samen, samen meer?

Informeer vrijblijvend bij onze buitendienst-inspectie

Regio Noord en West	Henk Schreiber	06-17498509
Regio Oost en Zuid	Cor ter Braak	06-17498499

Voor overige vragen: info@twenthe.nl of bel 053-4312732

Samenstelling Algemeen Bestuur FKB per 25-05-2019

Voorzitter:

Sjaak den Hollander, Illikhoven 14-A,
6116 AL Illikhoven. Tel.: 046 - 4810205
jjdenhollander@planet.nl

Secretariaat:

mw. G.W. Nijland-Wevers
Tel.: 0546 - 577981
secretaris@f-k-b.nl

Penningmeester:

Koos Clemens, Anke Servaesstraat 13,
2162 KR Lisse Tel.: 0252 - 421284
penningmeester@f-k-b.nl

Webmaster:

Johnny Gunnewijk, Meidoornstraat 8,
9501 VZ Stadskanaal Tel.: 0599 - 612027
Gunnewijk@gmail.com

Bestuurslid:

Martin Slippens, Streekweg 347,
1616 AH Hoogkarspel Tel.: 0228 - 526740
mslippens@hetnet.nl

Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
flardi@telfort.nl

Aspirant Bestuurslid:

Herman Borgelink, Maatkamp 21
7482 KC Haaksbergen Tel.: 06 - 22386717
info@barbarahaaksbergen.nl

FKB

een levende vereniging rondom de dood

MEER SAMEN -SAMEN MEER

Bel gerust voor informatie

Wij maken u met plezier verder wegwijs in de FKB en uitvaartland!

Regio Noord/Oost:

(Groningen / Friesland / Drente / Overijssel /
Gelderland / Flevoland)

Wilma Nijland Tel.: 0546 - 577981
Herman Borgelink Tel.: 06 - 22386717

Regio West:

(Noord-Holland / Zuid-Holland / Utrecht / Zeeland)

Koos Clemens Tel.: 0252 - 421284
Martin Slippens Tel.: 0228 - 526740

Regio Zuid:

(Noord-Brabant / Limburg)

Sjaak den Hollander Tel.: 046 - 4810205
Frenk Lardinois Tel.: 045 - 5272717

